

Han är årets Skapa-stipendiat

Bengt Olof Drugges spiralfläkt sparar massor av energi • Väntar på industrin

GÄLLIVARE, Kuriren.

Bengt Olof Drugge, Malmberget, årets Skapa-stipendiat i Norrbotten, ser inga problem med att avveckla åtminstone ett av våra kärnkraftverk.

Hans spiralfläktkonstruktion i landets alla komfortventilationer skulle nämligen spara in motsvarande energimängd har han räknat ut.

Och att det inte bara är teori visas av en tre-årig försöksdrift i Kirunas besöksgruva.

Det var en mycket glad stipendiat som mottog årets Skapa-stipen-

dium vid Företagscentrum i Gällivare på torsdagen.

Utmärkelsen, en i raden av aktiviteter för att förbättra innovationsklimatet i Sverige, innebar också att Bengt Olof Drugge får 10.000 kronor till utlägg för sitt deltagandet som Norrbottensvinnare vid Tekniska mässan i Stockholm den 17 oktober då det gäller Skapa-riksfinal och ett stipendium på 400.000 kronor.

Sju år till erkännande

Om årets norrbottniska Skapa-stipendium kan sägas utgöra ett kvitto på att något anmärkningsvärt åstadkommit betyder det att det tog ingenjören Bengt Olof Drugge sju år att få ett officiellt erkännande för sitt tekniska kunnande och sin innovationsförmåga.

Enligt honom själv uppfann han Arkimedes spiral på nytt under de mest intensiva månaderna 1993 då han arbetade som konstruktör vid verkstadsföretaget Nikab i Gällivare.

– Jag hade inga kunskaper i hur man vanligtvis tillverkar en fläkt. Jag ritade och räknade på hur jag tyckte en fläkt skulle fungera, berättar han och betonar hur viktigt hans fars, Roland Drugge, stöd var i sammanhang-et.

Genom fadern blev det möjligt att installera en fullskaleprototyp, drygt tre meter i omkrets, i Kirunas besöksgruva 1997–1998, som slog fast de teoretiska beräkningarna som sa; Större effekt till lägre energiåtgång.

Att Bengt Olof Drugges fläkt

också går tystare gör inte saken sämre.

– Om man exemplifierar och jämför med en standardiserad köksfläkt så skulle den enligt min konstruktion dra 80 procent mindre energi men ha 75 procent högre effekt.

Fläkten som är i drift vid LKAB i Kiruna har uppmätts ha en verkningsgrad på 95 procent, cirka 10 procent mer än vad marknaden kan erbjuda i dag.

Bullernivån ligger enligt samma jämförelse 10 decibel lägre.

Känd princip

Men trots en världsmarknad på runt 1,5 miljarder fläktar, har ingen större tillverkare hört av sig.

Patent har han heller inte lyckats få. Inte så att någon annan re-

dan upfunnit samma sak, det är principen som Patentverket anser vara känd.

Spiralfläkt kallar Bengt Olof Drugge sin innovation med endast ett stort skruvformat fläktblad.

Hoppas industrin vaknar

Nu hoppas han naturligtvis att industrin ska öppna ögonen – spiralfläkten är inte krånglig att tillverka.

Och kanske när han målet, fullskaletillverkning – snart.

– Man brukar säga att det tar tio år från färdig idé till att produktion kommer i gång, säger Gudmund Andersson, Allmi, som delade ut stipendiet.

Kenth Bergmark

kenthbergmark@kuriren.com

0970-101 80

FOTO: KENTH BERGMARK
FLÄKTINNOVATOR. Bengt Olof Drugge, Malmberget, fick lära sig att avveckla ett kärnkraftverk. Skapa-stipendium på torsdag. Utsett som kandidat av Ideu och Ideforum Nord, Gällivare uppfinnarförening.